N°. 136. 1861.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Dingsdag 12 November.

G. LEEUWENS EN ZOON GOES BOEKHANDEL

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags.
Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is ƒ 3, franco per post ƒ 3,40.
De inzending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens.

UITGEVERS:
DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte doodbekendmakingen enz. van één tot zes regels ƒ 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent; met 35 cent zegelregt voor elke plaatsing. De betaling geschiedt kontant.
Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.

Editie van maandag avond 8 ure.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 11 november.

Zaturdag avond ontvingen wij het volgende berigt dat toen nog aan de geabonneerden op het Bulletin is medegedeeld:

Het ontslag van den heer van Zuylen, als minister van buitenlandsche zaken, is door Z. M. den koning aangenomen.

Een der overige ministers zal zich ad interim met de portefeuilje van dat departement belasten, tot na de behandeling der staatsbegrooting.

Het wetsontwerp tot vaststelling van hoofdstuk III der staatsbegrooting (buitenlandsche zaken) wordt ingetrokk en, en in plaats daarvoor eene kredietwet ingediend.

Over deze aangelegenheid schrijft een onzer korrespondenten ons het volgende, onder dagteekening van 9 dezer:

De onhoudbaarheid der positie van den heer van Zuylen van Nyevelt, minister van buitenlandsche zaken, nadat al zijne kollega's zich in de zaak der bekende depeche-cirkulaire tegen hem en bij gevolg voor den heer Loudon, minister van kolonien, hadden verklaard, is bevestigd door het nu aan den eerstgenoemden verleende ontslag. Tot dien afloop der kortstondige ministeriele krisis, zegt men dat het advies van den heer van Reenen, in zijn onderhoud jl. woensdag morgen met Z. M. den koning, niet weinig moet hebben bijgedragen. Het schijnt althans dat er bij die gelegenheid minder sprake was om den president der tweede kamer met de vorming van een nieuw kabinet te belasten of hem eene portefeuilje op te dragen, dan wel zijn gevoelen te vernemen omtrent den bestaanden toestand. De tegenwoordige uitslag van den ministerielen twist heeft meer dan ooit beteekenis, wanneer men nagaat dat *onze kolonien daarbij hoofdzakelijk betrokken waren*, en dat de benoeming van den heer Sloet tot goeverneur-generaal juist het punt was waaraan de nu afgetreden minister van buitenlandsche zaken een groot gedeelte zijner beschouwingen wijde.

Op het oogenblik, dat ik u dit schrijf, 8 uur des avonds, presideert Z. M. de koning een kabinetsraad, waartoe al de ministers uitgenoodigd zijn. Ik weet niet of de heer van Zuylen er nog deel aan neemt; het is wel niet waarschijnlijk, doch daar zijn ontslag nog niet door de Staatscourant medegedeeld is, en dus geacht moet worden niet officieel bekend te zijn. ware het althans mogelijk dat hij nog aan deze beraadslaging deel nam. Natuurlijk is het op dit oogenblik niet bekend wat in dien kabinetsraad behandeld wordt of zal worden, doch men meent nu reeds te weten dat de betrekking van minister van buitenlandsche zaken op dit oogenblik nog niet vervuld, maar door een der andere ministers ad interim zal worden *waargenomen tot na afhandeling* van de begrooting. Daar zulk een tijdelijk minister echter alleen met de loopende zaken belast kan worden, zou de thans aanhangige begrooting van het departement van buitenlandsche zaken, die door den heer van Zuylen is ingediend, ingetrokken, en in de plaats daarvan eene kredietwet voor zes maanden ingediend worden, terwijl het dan aan den opvolger van den heer van Zuylen zou staan, in het volgende jaar eene definitieve begrooting voor de tweede helft van 1862 aan te bieden.

Reeds noemt het gerucht eenige namen van opvolgers van den baron van Zuylen, en daaronder het kamerlid graaf van Zuylen van Nyevelt. Dit laatste is althans onwaarschijnlijk, daar er juist sprake van is, dat die heer zijn vroegeren gezantschapspost te Konstantinopel weder zal gaan vervullen, ter vervanging van den heer du Bois, die in het vaderland is teruggekeerd. Indien het zich bevestigt, dat de portefeuilje van buitenlandsche zaken een tijd lang ad interim zal worden *waargenomen, in verband met eene kredietwet*, dan zijn voorzeker ook de andere namen, die men nog noemt, voorbarig op den voorgrond gesteld, weshalve het beter is maar niet in die geruchten te treden, tot dat zij meer waarschijnlijkheid erlangd zullen hebben.

Uit Ostende wordt aan L'indépendance belge, onder dagteekening van 7 dezer, het volgende geschreven:

„De geheele stad Vlissingen *is in beweging ten gevolge van* een voornemen dat het nederlandsche goevernement schijnt te hebben opgevat om de marinewerf naar Amsterdam over te brengen.

„Het belgische defensie-stelsel schijnt bij onze bataafsche naburen de overhand te krijgen. Men wil alle levenskracht zamentrekken op het zelfde punt: te Amsterdam, zoo als wij te Antwerpen.

„Maar onze vlissingsche buren rekenen niet naar dien maatstaf; want de [illegible], van grooten omvang en *levert groote voordeelen aan de stad op*. Er gaan dan ook krachtige verzoekschriften rond en zij worden door duizenden geteekend: een verzoekschrift van de ingezetenen aan den koning; twee van kooplieden en reeders, een aan den koning. een aan de staten generaal; maar het welsprekendste, het hevigste is dat door de kamer van koophandel aan den koning gerigt. Dit werd opgesteld door den voorzitter van deze raadpligtige instelling, den heer Ruysch, een zeer geacht nederlandsch letterkundige.

„Het schijnt dat het plan tot die verplaatsing aan den minister van marine te wijten is, die voor een strategisch punt aan de tweede hoofdstad van Nederland boven Vlissingen de voorkeur geeft. De zeeuwen beweren in hunne adressen dat Napoleon I een geheel ander plan had ten aanzien der marinewerven. dan hun minister, dewijl hij die te Vlissingen gevestigd heeft welke zeker van gewigt moet zijn, daar de engelschen haar in 1809 zijn komen vernielen, te gelijker tijd acht tienden van de stad Vlissingen in brand stekende."

We achten het niet noodig de onjuistheden van deze korrespondentie uit Ostende — ieder moeten ze in het oog springen — aan te toonen, evenmin als we het gepast vonden over de verschillende adressen een oordeel uit te spreken. We hebben die adressen nagenoeg alle in hun geheel medegedeeld en ieder heeft ze kunnen overwegen. Onze meening over het adres van de kamer van koophandel te Vlissingen zou zeer verschillend zijn geweest met dat van den korrespondent uit Ostende.

Het komt ons voor dat men de kracht van dergelijke verzoekschriften niet moet zoeken in schelklinkende woorden maar in degelijkheid van argumenten, en aan de zulken ontbreekt het in deze zaak volstrekt niet. De adressen van den gemeenteraad van Vlissingen hebben dat doen zien, en we twijfelen er geen oogenblik aan of die van de provinciale staten van Zeeland, tot welker inzending dezer dagen besloten is, *zullen dat evenzeer duidelijk in het licht stellen*. Wanneer men eenvoudig helder en krachtig aantoont — en we gelooven dat dit zeer wel mogelijk is — dat het bestaan der werf te Vlissingen niet alleen is in het belang van die stad of van Zeeland. maar in dat van het rijk. dan zal men het bestaan dier instelling voor goed verzekerd hebben. Groote woorden, beroepen op de daden van voorouderen, zijn daartoe onvermogend.

Dadelijk bij het bekend worden van de memorie van toelichting tot het hoofdstuk marine der staatsbegrooting, hebben we onze meening uitgesproken over het plan van den minister, in die memorie bloot gelegd. We hebben er op gewezen dat tusschen het opvatten van een dergelijk plan en de uitvoering een hemelsbreed verschil bestaat, en de veronderstelling geuit dat, — al mogten wij bij die opheffing in de toekomst niet *alles* verloren achten — zich tegen den voorgenomen maatregel bezwaren zouden opdoen.

Die bezwaren kunnen in geen geval duidelijker blijken dan bij de instelling eener enquête over den toestand onzer zeemagt, waarop in het voorloopig verslag der tweede kamer onlangs is aangedrongen. Wordt deze in menig ander opzigt gevorderd, ook met het oog op Vlissingens werf is zij wenschelijk. Daardoor zou licht kunnen verspreid worden over hetgeen in deze zaak door het staatsbelang geëischt wordt, en Vlissingen kan dat licht niet schroomen.

Bij de arrondissements regtbank alhier stond in de afgeloopene week te regt eene vrouw, wonende te West-Souburg, beklaagd van op verschillende tijdstippen in 1860 en 1861 onderscheidene vrouwen bij de bevalling te hebben bijgestaan en verloskundige hulp te hebben verleend, zonder dat zij voorkomt op de lijsten van bevoegd erkende geneeskunst-oefenaren in Zeeland.

Verscheidene getuigen werden gehoord, en de beklaagde erkende als baker bij die getuigen tegenwoordig te zijn geweest en eenige hulp te hebben verleend. Het openbaar ministerie rekwireerde hare schuldig verklaring ingevolge art. 18 der wet van 12 maart 1818, Staatsblad no. 16, en veroordeeling in eene geldboete van f 25 tot f 100 en de kosten.

De regtbank verklaarde echter bij haar interlokutoir vonnis dat zij noch door de verklaringen der getuigen, noch door de opgave der beklaagde in staat gesteld was om te kunnen be*oordeelen of de beklaagde door de als wettig en overtuigend* aangenomen handelingen, moet geacht worden eenigen tak der geneeskunst te hebben uitgeoefend en het haar derhalve noodzakelijk voorkwam deskundigen tot voorlichting te hooren. Zij benoemde als zoodanig de heeren J. C. de Man en Y. Keyzer, medicinae chirurgiae et artis obstetriciae doktores alhier, met bepaling dat zij op vrijdag a. s. in deze zaak als deskundigen zouden gehoord worden.

Bij een ander vonnis werd een apothekers bediende ter zake van onderscheidene diefstallen in dienstbaarheid jegens zijnen meester gepleegd, tijdens hij bij dezen tegen loon in dienst was, veroordeeld tot twee jaren gevangenisstraf.

Zaturdag avond zijn alhier in hechtenis genomen drie dienstboden verdacht van onderscheidene goederen te hebben ontvreemd tijdens zij bij een ingezeten dezer gemeente tegen vast loon in dienst waren.

Wij vernemen dat door de regtbank alhier het bevel tot gevangenneming is uitgevaardigd.

Eenige dagen geleden heeft zich het zelfde geval ten opzigte eener andere dienstbode voorgedaan.

Naar wij vernemen heeft jl. zaturdag eene vrouw in de Bellingstraat alhier getracht zich door verworging het leven te benemen. Door tijdig aangewende middelen is zij daarin echter belet geworden, en daarna in het gasthuis opgenomen. Naar men wil, verkeert die vrouw ten gevolge van behoeftige omstandigheden in een geschokten zielstoestand.

De gemeenteraad alhier zal aanstaanden woensdag, des namiddags ten half twee ure, eene openbare zitting houden, ter behandeling der navolgende onderwerpen: missive van gedeputeerde staten, goedkeuring raadsbesluiten; adres Pijpeling, aanstelling als beurtschipper op Zierikzee; missive van den schoolopziener, vakature hulponderwijzer bij de school voor minvermogenden; idem van den kontroleur van waarborg. onderhandsche verhuring lokaal provoosthuis; idem van kommissarissen rijweg op Vlissingen, voorwaarden ter verpachting der tollen; uitloting van aandeelen geldleening.

---

* Uit Vlissingen meldt men ons dat de voltooijing der gasfabriek tegen 1 december wordt te gemoet gezien.

Een telegram van den konsul generaal der Nederlanden te Alexandrie van 6 november 1861, luidt:

„De engelsche mail is te Alexandrie zonder de Java-mail aangekomen." (*Staatscourant.*)

---

* Uit Zierikzee schrijft men ons 9 dezer:

Het schip St. Louis is eergisteren geheel afgehaald en in onze haven gebragt, waar het verder gelost is. Het voornemen bestaat het naar Rotterdam te brengen om te repareren. Een amerikaansch schip is als bijlegger met schade op de *reede gekomen; het is van Liverpool bestemd naar Alexandrie.*

Bij de donderdag te Zierikzee gehoudene tentoonstelling van hoornvee, zijn van wege de societeit Tot nut en genoegen, aan de navolgende landbouwers prijzen en premien toegekend voor het schoonst gekeurde rundvee, te weten: aan C. van den Bout en J. Blom, te Zierikzee, en F. Broeksmit, te Nieuwerkerk; terwijl het grootst getal vee binnen het poortambacht is aangevoerd door J. Kooyman. te Zierikzee, waarvoor ook eene premie was uitgeloofd. De uitgeloofde zilveren medalje voor de best gekeurde melkkoe is behaald door A. van Neuren, te Zierikzee, de naaste mededinger was A. J. Kapelle, te Nieuwerkerk. Namens de gemeente Zierikzee was ook een prijs en premie uitgeloofd aan den eigenaar van de vijf stuks beste en schoonste melkkoeijen; de prijs is toegekend aan W. Gast en de premie aan J. Kooyman, beide te Zierikzee. In het geheel waren aangevoerd 81 stuks vee.

De Staatscourant van vrijdag bevat het koninklijk besluit waarbij aan de aspiranten naar de betrekking van surnumerair en aan de surnemerairs voor hunne bevordering tot hoogeren rang bij de administratie der posterijen de verpligting tot het ondergaan van een examen wordt opgelegd. Als vereischte voor surnumerair worden daarbij opgegeven te zijn nederlander, van goed gedrag, 18 tot 21 jaren, minstens een jaar als geagreeërde van den direkteur van eenig postkantoor werkzaam geweest zijnde, sterk gestel, zonder ligchaamsgebreken, te bezitten de kundigheden in een later door den minister van financien te stellen programma gevorderd, enz.

De volgens bovengenoemde bepalingen benoemde surnumerairs zullen alvorens te kunnen bevorderd worden tot kommies, wederom een examen moeten doorstaan.

Onder de verder genoemde voorwaarden komt nog voor dat niemand meer dan twee malen tot het zelfde examen wordt toegelaten.

De minister van binnenlandsche zaken heeft bekend gemaakt, dat aan de rijkskweekschool tot opleiding van onderwijzers te Haarlem, aan welke de lessen weldra een aanvang zullen nemen, een zeker aantal jongelieden kan worden geplaatst, ten einde aldaar op kosten van het rijk hunne opleiding tot hulponderwijzer te ontvangen. De leermiddelen worden kosteloos aan de kweekelingen verstrekt; zoodra het

op te rigten gebouw gereed zal zijn, genieten zij daarin vrijen kost, inwoning en bewassching. In afwachting daarvan zal hun eene rijkstoelage van f 280 's jaars worden toegekend, ten einde zich, onder goedkeuring van den direkteur der kweekschool, kost, inwoning en bewassching binnen de gemeente Haarlem te verschaffen. Om tot het examen ter opneming op de kweekschool te worden toegelaten, moeten worden overgelegd: 1. eene geboorte-akte, waaruit blijkt, dat de jongeling op den 1 december 1861 zijn 15e jaar zal zijn ingetreden; 2. eene verklaring van een geneesheer, waaruit blijkt, dat de jongeling eene goede gezondheid geniet en geene misvormende of andere ligchaamsgebreken heeft, welke hem tot het onderwijzersvak minder geschikt maken; 3. *een getuigschrift* van goed gedrag, afgegeven door het dagelijksch bestuur zijner inwoning, en, in geval hij reeds in eene school is werkzaam geweest, een getuigschrift van den distrikts-schoolopziener of van den hoofdonderwijzer dier school. Deze stukken moeten uiterlijk op den 20 november 1861 franko worden toegezonden aan den heer dr. A. L. Gastman, direkteur der rijkskweekschool voor onderwijzers te Haarlem. Aan hen, die zich zullen hebben aangemeld, zal later worden bekend gemaakt, wanneer het te Haarlem te houden vergelijkend examen zal worden afgenomen.

Donderdag avond hield de afdeeling 's Gravenhage der Maatschappij tot bevordering van fabrieks- en handwerksnijverheid eene vergadering, onder het voorzitterschap van den heer mr. J. Kappeijne van de Coppello.

In die vergadering werden onder eene warme toespraak van den voorzitter aan *zeven werklieden vereerende getuigschriften* uitgereikt voor langdurige diensten bij een patroon. Die toespraak werd zoo wel door de belanghebbenden als door de aanwezige leden met belangstelling aangehoord.

Voorts kwam ter sprake de tentoonstelling in 1862 in Londen te houden. Cirkulaires waren daaromtrent ontvangen en zullen ook van wege de maatschappij aan de verschillende industriëlen in ons vaderland worden verzonden. Algemeen werd de wensch geuit, Nederland op eene waardige wijze op die tentoonstelling vertegenwoordigd te zien.

De onlangs gehouden tentoonstelling te Haarlem kwam mede ter sprake. Algemeen betreurde men het, dat die niet volkomen aan de verwachting had beantwoord. Immers de voornaamste industriëlen hadden zich van de inzending hunner voortbrengselen onthouden, zoo dat van de tentoonstelling te Haarlem niet kon gezegd worden dat zij was geweest eene algemeene tentoonstelling der voortbrengselen van nijverheid in Nederland.

Na dat nog in het algemeen van gedachte gewisseld was over het lot van den ambachtsman, die uit hoofde der duurte van de levensmiddelen, met zijne geringe verdiensten bezwaarlijk kan rondkomen, werd de vergadering gesloten.

In de jongste vergadering van den gemeenteraad te Apeldoorn, is besloten tot aanvrage om het fonds, ingeschreven in een der grootboeken onzer nationale schuld, tot oprigting van een gedenkteeken voor den luitenant-admiraal van Kinsbergen, aldaar *overleden in 1819, aan te wenden tot de oprigting* van eene school voor meer uitgebreid lager onderwijs, ten einde zoodoende de nagedachtenis van dien warmen voorstander van verlichting en beschaving te vereeuwigen.

Bij de openbere verpachting der buffetten en restauratien op de stations van den Nederlandschen rijnspoorweg, welke onlangs heeft plaats gehad, zijn tegen 1 mei 1862 gegund het buffet te Amsterdam voor f 417 's jaars, zijnde f 242, en de restauratie te Rotterdam voor f 1800, zijnde f 1240 meer dan bij het loopend kontrakt. *De restauratien te Utrecht*, waarvoor thans f 3000 en te Arnhem, waarvoor thans f 1300 jaarlijksche pacht betaald wordt, zijn daarentegen niet gegund, omdat de inschrijvingen beneden het tegenwoordig bedrag waren, terwijl de direktie vermeent, dat het uitzigt op spoedige aansluiting van nieuwe spoorwegen zoo te Utrecht als te Arnhem, juist eene reden moest zijn om meer pacht dan vroeger te betalen.

Benoemingen en besluiten.

RIDDERORDEN. *Vergunning verleend* aan mr. J. Messchert van Vollenhoven, burgemeester van Amsterdam, tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van ridder der keizerlijke orde van het Legioen van eer, hem door den keizer der franschen geschonken.

LEGER. Overgeplaatst bij het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indie, de 2e luitenant van het 8e regement infanterie F. W. P. G. van Werkhoven.

NATIONALE SCHULD. Op verzoek eervol ontslag verleend aan den referendaris, belast met de funktie van eersten verifikateur *bij de direktie* van de grootboeken der nationale schuld, D. Kinker. Tevens zijn bij genoemde direktie opgeheven de betrekkingen van eersten verifikateur en van hoofdkommies, belast met de funktien van verifikateur.

Benoemd tot referendaris, belast met de funktien van verifikateur, de heer E. R. Schultz, thans met de zelfde funktien belast; tot adjunkt-verifikateurs, met rang van adjunkt kommies, de heeren jhr. M. H. *Mollerus, thans surnumerair der* registratie en domeinen, en J. F. Drughorn jr., thans tweede klerk.

POSTKANTOREN. Eervol ontslagen, op verzoek, als direkteur van het postkantoor te Woudrichem, met aanspraak op pensioen, de heer B. J. Heyligers; alsmede de heer A. J. Mispelblom Beyer, op zijn verzoek, als direkteur van het postkantoor te Leeuwarden, met aanspraak op pensioen.

Benoemd tot direkteur van het postkantoor te Sittard, de heer J. Tomei, thans direkteur te Schagen; tot direkteur te *Schagen, de heer F. G. C. J. Heyligers*, thans geagreëerd klerk op het kantoor te Woudrichem; en tot direkteur te Woudrichem de heer Z. D. J. W. Gulden, thans geagreëerd klerk op het kantoor te Zevenaar.

Marine en l[illegible]

Blijkens een bij het departeme[illegible]tvangen berigt van den luitenant ter zee der [illegible]e Jongh, kommanderende Zr. Ms. stoomschi[illegible]oro, is dat schip den 25 oktober jl. ter reede van San[illegible]z (Teneriffe) aangekomen, en zou den 30 dier maan[illegible] reize naar Oost-Indie voortzetten.

Gemengde b[illegible]en.

In de gemeenten Veendam, Ommelanderwijk en Zuidwending (prov. Groningen) zijn de gezamenlijke kleermakers door eenige beroepsgenooten uitgenoodigd tot het houden van een kongres te Ommelanderwijk. Er heeft echter geene opgaaf van het doel plaats gehad. — Bij de opgravingen aan de zoogenaamde groeve van den koning, nabij den ouden *weg van Brunchilde, in Frankrijk, is een oude koperen vaas* gevonden, inhoudende ruim 900 stuks penningen en munten. Zij bevatten eene geheele reeks keizers en keizerianen, sedert Nero tot den laatsten Gordianus. Het grootste gedeelte bestaat uit Antoninen en verscheidene zijn uitmuntend bewaard. — Den 15 dezer maand zal de inwijing van 's rijks kweekschool voor onderwijzers te Groningen plaats hebben. — Te 's Hage is in de vorige week een goud- en zilversmid voor eene waarde van f 300 opgeligt. Een heerenknecht, voorgevende uit naam van een voornaam heer gezonden te zijn, kwam eenige gouden en zilveren voorwerpen ter bezigtiging vragen, die hem tot bovengenoemd bedrag werden meegegeven. Daar geen berigt omtrent die voorwerpen inkwam, is bij onderzoek gebleken dat bedoelde heer der zaak onkundig was. Knecht noch voorwerpen is men op het spoor kunnen komen. Meer anderen zijn nog dupe van dergelijke opligting geweest. — Aan suiker-akcijns is aan *de verschillende kantoren in de maand oktober ontvangen* f 15,479,72. — Den heer B. W. Boer, te Warnsveld, is door de hoofdafdeeling der Geldersche maatschappij van landbouw hare gouden medalje toegekend, voor zijne Praktische handleiding over de houtteelt, als antwoord op eene door de maatschappij uitgeschreven prijsvraag. — Te Deventer heeft een kind van 13 jaren, dat met een ander van 9 jaren speelde, dit laatste met een mes eene snede in den rug toegebragt, waardoor er gevaar voor zijn leven bestaat. — Te Utrecht zijn gedurende de maand oktober 34 personen wegens openbare dronkenschap veroordeeld. — Onder degenen die zich tot toelating aan de onderwijzerskweekschool te 's Hertogenbosch hebben aangemeld, waartoe het examen in de vorige week is aangevangen, komen een viertal jongelingen uit Zeeland voor. — Te Gorinchem is in de vorige week in het bedstroo van zekere naaister het lijkje van een pas geboren kind gevonden, in een kleedingstuk gewikkeld. Deze naaister, die *voortvlugtig was doch door de justitie is achterhaald*, heeft hare schuld aan kindermoord beleden en is dien ten gevolge in verzekerde bewaring genomen. — In een tuin te Goedereede zijn twee savooijen-koolen gegroeid die, nadat zij van de buitenbladeren waren ontdaan, 4[illegible] halve ned. ponden wogen. — Te Amsterdam is ll. zaturdag de eerste boog gesteld die het hoog gewelf van het in aanbouw zijnde paleis voor volksvlijt overdekt. *Die boog is dertig voet hoog.* — In geheel Nederland is de bevolking in de jaren 1846—1850 toegenomen met 6 86/1000 en van 1850—1859 met bijna 8 per cent.

Meteorologische waarnemingen,

gedaan op 's rijks werf te Vlissingen, des middags 12 ure.
November 1861.

Datum.	Wind. Rigting.	Wind. Kracht.	Barometer bij 0°.	Thermometer C.	betrekkelijke vochtigheid.	Spanning van den damp.	Regen in 24 u.	Laagste temperat. en verschil met de hoogste.	*Aanmerkingen.*
3	NWest.	7	752.9	8.2	0.92	8.10	8.0	—	betrokken.
4	Nw.t.Z.	7	763.9	7.2	0.67	5.60	6.0	—	bewolkt.
5	Zuid.	22	758.9	9.8	0.83	7.20	1.0	—	ligt bewolkt.
6	Z. t. O.	21	754.4	10.4	0.80	8.46	0.2	—	bewolkt.
7	Zw.t.W	9	750.0	8.8	0.80	7.20	4.0	—	ligt bewolkt.
8	ZWest.	5	746.7	8.2	0.89	7.80	0.0	—	bew.en heijig.
9	W.NW.	7	747.5	8.0	0.84	7.30	0.0	—	betr.en regen.

Thermometerstand.

8 nov. 's av. 11 u. 44 gr.
9 „ 's morg. 7 u. 42 „ 's midd. 1 u. 46 „ 's av. 11 u. 40 gr.
10 „ 's morg. 7 u. 40 „ 's midd. 1 u. 46 „ 's av. 11 u. 46 „
11 „ 's morg. 7 u. 43 „ 's midd. 1 u. 48 gr.

Staten generaal.

TWEEDE KAMER.

Zitting van donderdag 7 november.

BEHEER DER GELDEN VOOR DEN AANLEG DER STAATSSPOORWEGEN.

Van deze zitting hebben wij in ons vorig nommer slechts met een enkel woord kunnen melding maken. De belangrijkheid der beraadslagingen en der mededeelingen van den minister van binnenlandsche zaken nopen ons er met meerdere uitvoerigheid op terug te komen.

De heer Idzerda gispte de traagheid, die ten opzigte van de lijn Harlingen-Leeuwarden werd waargenomen. Sinds een jaar had er niets plaats gehad dan eene afbakening der rigting aan de noordzijde van het kanaal. De heer *Mackay* trad in velerlei beschouwingen over hetgeen met opzigte tot de onteigening moest geschieden, en waarschuwde tegen het engelsche stelsel, volgens hetwelk het parlement zoogenaamd de geheele rigting der lijnen bepaalt, *doch slechts 30 of 40* leden zich wezenlijk met het onderzoek bezig houden, en de overigen maar stemmen. De heer *Cool* wenschte inlichtingen omtrent den weg Moerdijk-Breda te bekomen.

De *minister van binnenlandsche zaken* beschouwde eene onteigeningswet als een wapen om dengeen te bestrijden, die onwillig was zijn eigendom af te staan of, door winstbejag gedreven, een buitensporigen prijs eischte. De invloed der vertegenwoordiging werd door het stelsel, dat de regering thans volgt, om zoo veel mogelijk bij minnelijke schikking aan te koopen, geenszins verkort, daar zij niet alleen de eindpunten, maar ook de hoofdpunten der lijnen heeft vastgesteld. Op de gisteren door den heer Dullert gedane vragen, antwoordde de minister vooreerst dat de onderhandelingen met Pruissen en Hannover over de aansluiting zijn hervat, doch dat hij zich over den stand dier zaak niet in het openbaar kon uitlaten; en ten tweede, dat de wet op de exploitatie der spoorwegen binnen kort zal worden ingediend, zoo dat er ruimschoots tijd zal zijn om haar vast te stellen eer zij eigenlijk noodig is. De minister kwam verder *op de nota* van den heer van Bosse over eene verandering in de rigting der spoorwegen en verklaarde, dat die nota hem had verrast en dat hij hare indiening betreurde, gelijk hij iedere poging betreuren zou, die strekken mogt om eene met zoo veel moeite vastgestelde wet, als de spoorwegwet, te wijzigen; die wet moest de grondwet zijn voor den aanleg der spoorwegen. De *minister zelf zou bij nader inzien aan eenige lijnen de voorkeur* geven boven die welke waren aangenomen; doch zijns inziens zou eene wijziging der spoorwegwet het eerste middel zijn om die gansche wet te verscheuren. Door zulk eene wijziging zou men inderdaad wel bezuiniging kunnen verkrijgen, doch het punt van bezuiniging mogt hier niet wegen, te meer daar de heer van Bosse geene raming had overgelegd. *Het verwijt van traagheid, uit den mond van den heer Idzerda*, bevreemdde den minister zeer; die opmerking getuigde van geen begrip hoegenaamd van den omvang van het groote werk, en van weinig bekendheid met hetgeen in het afgeloopen jaar is geschied en van de bewondering die dit in het buitenland heeft gaande gemaakt, gelijk men uit de vreemde dagbladen had kunnen zien. — De minister trad vervolgens in algemeene mededeeling omtrent den stand der spoorwegzaak. Betrekkelijk den weg Kuilenburg merkte hij op, dat de weg van Utrecht naar de Lek niets beduidt eer het punt van overgang te Kuilenburg is vastgesteld; hetgeen eerst onlangs is geschied. Voor de lijn Arnhem-Zutphen zijn de grondteekeningen en de bestekken der kunstwerken gereed terwijl met den bouw der brug te Zutphen een aanvang is gemaakt. De rigting Zutphen-Zwolle en Zutphen-Enschedé is ontworpen, zoo ook de lijn Harlingen-Leeuwarden; van deze laatste zijn niet alleen de teekeningen gemaakt, maar de *onteigeningen zijn reeds* afgeloopen, zoo dat de aanbestedingen voor een gedeelte nog dit jaar zullen plaats hebben. De rigting Leeuwarden-Groningen wordt opgenomen. De onteigeningen voor de lijn Tilburg-Breda zullen deze maand geheel afgeloopen zijn en in de volgende maand de kunstwerken worden aanbesteed. De rigting Tilburg-Boxtel is ontworpen. Op de lijn Maastricht-Roermond worden de onteigeningen *voortgezet* en zal een deel der kunstwerken nog dit jaar worden aanbesteed. Aan den weg tusschen Breda en den Moerdijk wordt met kracht doorgewerkt; de brug over de Mark is aanbesteed, en dit zal ook met den weg geschieden zoodra de onteigeningen gereed zijn. Voor de rigting Nieuwediep-Alkmaar zijn de grondteekeningen opgemaakt; de werken, die niet liggen in de rigting welke later nog bepaald moet worden, zijn in aanbouw. Ten slotte deelde de minister mede, dat, als de lijn Rotterdam-Breda in verband zal worden gebragt met Noord-Brabant, gelijk men in het vorige jaar zoo dringend heeft gewenscht, het dan onmogelijk was Zevenbergen te raken, dat die bogt om verschillende redenen niet wenschelijk was, en dat de minister dan nog eerder aan eene kromming bij Rozendaal de voorkeur zou geven.

Na eenige opmerkingen van de heeren *van Niepen* en *de Poorter* bestreed de heer *Thorbecke* het stelsel der regering om alle gronden, zoo mogelijk, bij minnelijke schikking aan te koopen zonder onteigeningswet, en vroeg hij wat het gevolg zou zijn wanneer de regering niet alle perceelen op die wijze kon verkrijgen. De heer *Olivier* sprak in den zelfden geest en merkte aan dat de minister steeds buiten de wet redeneerde. De heer *van Bosse* verdedigde zijne nota en vroeg of de aanleg der spoorwegen niet van zelf zou vertraagd worden, wanneer het eenmaal bleek dat er geen geld meer in kas was. Hij wist nog niet of hij zijne *motie van orde* zou voorstellen, want hij had bemerkt dat er geene stem uit de kamer opging om hem te ondersteunen; in dat geval zou hij geene nuttelooze beraadslagingen uitlokken, daar hij toch overstemd zou worden. De heer *Idzerda* wederlegde het tot zijne opmerkingen betrekkelijke antwoord van den minister en vond het beklagenswaardig en vreemd dat, als de buitenlandsche bladen dan zoo grooten lof verkondigen over de wonderen die hier te lande verrigt worden, de binnenlandsche bladen daar nog geen woord van gerept hebben. Overigens zou wezenlijke werkzaamheid meer afdoen dan groote woorden. De heer *Betz* noemde deze begrooting der spoorwegen eene onwaarheid, omdat de posten niet genoeg gespecificeerd en nog zeer globaal zijn.

De *minister* liet zich daarop nog zeer heftig uit over de insinuatien en kwalifikatien waaraan de regering in dezen tijd is bloot gesteld, — naar aanleiding van de door den heer Olivier gebezigde uitdrukking „woordenspel," waaruit de minister verstaan had, „goochelspel."

De algemeene beraadslaging liep hiermede ten einde.

Art. 1 werd daarop zonder beraadslaging of hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Art. 2 bevat 21 onderartikelen, die de verschillende posten der begrooting bevatten. Daarvan gaf art. 1 aanleiding tot eenige diskussie tusschen de heeren *van Hoëvell, van Nispen* en den *minister* over de hooge traktementen der bij de spoorwegen geplaatste ingenieurs in vergelijking met die der andere ambtenaren van den waterstaat. Het artikel werd desniettemin onveranderd aangenomen.

De artt. 2 tot 8 gaven geene aanleiding tot diskussie en werden goedgekeurd.

Op art. 9, de kosten der brug te Kuilenburg, merkte de heer *van Nispen* aan, dat hij door stilzwijgen niet geacht wilde worden dien post goed te keuren.

Art. 10 (materieel voor het vervoer) werd bestreden door de heeren *Dullert, van Heukelom* en *Duymaer van Twist*, die oordeelden dat deze post niet mogt uitgetrokken worden, zoo lang de wet op de exploitatie der spoorwegen niet is vastgesteld. De *minister* kon die meening niet deelen, en betoogde dat de staat toch materieel moest bezitten om op de voltooide sektien de dienst te kunnen beginnen, indien men niet slagen kon om die door partikulieren te doen vervullen.

Art. 10 werd daarop in hoofdelijke omvrage gebragt en met 37 tegen 22 stemmen aangenomen.

Morgen voortzetting van de *behandeling der wet*.

Zitting van vrijdag 8 november.

In deze zitting zijn de beraadslagingen over wetsontwerp B, dat de begrooting voor de aanvankelijke werkzaamheden op de verschillende lijnen bevat, voortgezet en ten einde gebragt.

De onder-artt. 11 tot 16 werden achtereenvolgens aangenomen.

Bij onder-art. 17 (aanleg van het gedeelte van den spoorweg Rozendaal-Bergen op Zoom-Woensdrecht f 457,400) vroeg de heer *Cool*, naar aanleiding van een bij de kamer ingekomen adres van ingezetenen van Vlissingen, inlichtingen omtrent de voornemens der regering ten aanzien der koncessie voor den spoorweg Gend-Neuzen. De *minister van binnenlandsche zaken* antwoordde, dat het onzeker was of die koncessie zal worden verleend, daar de regering getrouw wil blijven aan haar beginsel, dat de partikuliere industrie door de staatsspoorwegen niet moet belemmerd worden, dat elke koncessie, ook deze, zonder bezwaar voor de schatkist aangevraagd, getoetst zal worden aan de eischen van het staatsbelang, en dat in ieder geval de bedoelde koncessie niet zal worden geweigerd op dien grond, dat daardoor de vlissingsche spoorweg welligt schade zal lijden.

Het onder-artikel is daarop zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Na vrij uitvoerige diskussie over het nut eener haven aan den Moerdijk, nam de kamer met 31 tegen 29 stemmen een amendement van den heer *van Bosse* op onder-art. 19 aan, strekkende om de voor die haven bestemde f 200,000 weg te schrappen en naar den post voor onvoorziene uitgaven over te brengen.

Het onder-artikel werd, aldus gewijzigd, goedgekeurd.

Daarop hadden zeer uitvoerige debatten plaats over onder-art. 20 (aanleg van een gedeelte van den spoorweg van het Nieuwe Diep tot Alkmaar f 1,205,400). De heeren *Mensonides* en *Tutein Nolthenius* stelden bij amendement voor, dien post enkel op f 500,000 te bepalen, en het overige bij den post voor *onvoorziene uitgaven te voegen*.

Naar aanleiding hiervan werd zeer uitvoerig gesproken over de rigting der noord-hollandsche lijn. De voorstellers van het amendement gaven te kennen, dat zij de som van f 500,000 bestemden voor het stationsgebouw en de werken binnen Nieuwe Diep, maar dat zij voorloopig de bepaling van de rigting der lijn zelve wilden doen uitstellen tot dat de kamer beter zal zijn ingelicht. De heer *Heemskerk Az.* wenschte dat er eene afzonderlijke wet tot bepaling dier rigting zou worden ingediend. De heer *van Bosse* wilde die kwestie reeds dadelijk uitmaken en stelde derhalve bij amendement voor, om in het artikel, achter het woord Nieuwe Diep, te lezen: „langs de westzijde van het kanaal." De heer *van Foreest* zag in het amendement der heeren Mensonides en Nolthenius — dat hij derhalve bestreed — eene poging om de noord-hollandsche lijn over Rustenburg, en niet over Alkmaar te doen loopen. De *minister van binnenlandsche zaken* verklaarde, dat er volgens de spoorwegwet van 1860 een weg moet zijn van het Nieuwe Diep langs Alkmaar; dat is de eerste sektie, en dus moet de weg loopen tot Alkmaar. Voor die eerste sektie zou de westelijke rigting de goedkoopste zijn, maar aan de oostelijke, die dan ook door de regering wordt voorgestaan, zijn meer voordeelen voor het gewest verbonden, en zij is ook uit het oogpunt *der defensie verkieselijk*.

Nadat nog verschillende sprekers opmerkingen hadden in het midden gebragt, werd het amendement der heeren *Mensonides* en *Nolthenius* met 43 tegen 17 en dat van den heer *van Bosse* met 31 tegen 29 stemmen verworpen.

De verdere onderartikelen en artikelen werden daarna zonder stemming goedgekeurd, waarop het geheele wetsontwerp met 45 tegen 15 stemmen werd aangenomen.

Tegen: de heeren Duymaer van Twist, Olivier, Mackay, van der Linde, Heemskerk, Kingma, Poortman, ter Bruggen Hugenholtz, Thorbecke, Hoynck van Papendrecht, van Heukelom, Dullert, Wintgens, van Heëvell en Betz.

Hiermede waren de werkzaamheden afgeloopen. De heer *Thorbecke* vroeg het woord over de nadere regeling van den arbeid der kamer en deed, na de regering van gemis aan voortvarendheid beschuldigd te hebben, waardoor de kamer thans geen werk meer had, het voorstel dat deze thans uiteen zou gaan en hare eerstvolgende vergadering op dingsdag over acht dagen (19 november) bepalen zou. De *minister van binnenlandsche zaken* verdedigde de regering met groote warmte tegen het verwijt van traagheid, zinspeelde op de voorloopige verslagen der kamer, „waarin de regering door het slijk gehaald werd" en verklaarde dat als de kamer den tijd nam voor het onderzoek der wetsontwerpen, de regering ook den tijd vorderde om haar antwoord op de talloose vragen en bedenkingen behoorlijk te kunnen samenstellen. De *voorzitter* maakte de opmerking, dat de stipte tijdsbepaling van den heer Thorbecke onraadzaam was, omdat er toch geene zekerheid bestond dat op dat tijdstip de regeringsantwoorden op de kamerverslagen wegens de hoofdstukken der begrooting, werkelijk zouden zijn ingekomen.

Het voorstel van den heer *Thorbecke* werd met 45 tegen 15 stemmen verworpen, zoo dat bij gevolg de kamer [illegible] opeenroeping door den voorzitter gescheiden is. [illegible] zal echter de dag van oproeping niet veel van het door den heer Thorbecke voorgestelde tijdstip verschillen.

Buitenland.

Algemeen overzigt.

De dagbladen van Warschau hebben een „officieel verslag" opgenomen van de gebeurtenissen op 15 en 16 oktober. Dat *verslag wijkt op een punt aanmerkelijk af van de verhalen* die tot nog toe tot ons zijn gekomen. Er wordt namelijk verzekerd dat de troepen die de kerken hebben omsingeld, niet voornemens zijn geweest om aan iemand het uitgaan te beletten. *De bevolking zelve had geweigerd de kerken te* verlaten, niettegenstaande zij door de officieren daartoe was aangemaand. Op 't laatst heeft men ze met geweld moeten verwijderen, maar de soldaten hebben daarbij de gebouwen niet ontheiligd en ook geen geweld gebruikt; zij hadden voor het binnentreden de wapens afgelegd. De nieuwe stedehouder, generaal Luders, is den 8 dezer te Warschau aangekomen.

Volgens eenige fransche dagbladen zou het bezit van het Dappendal eene geldkwestie worden. De heer de Thouvenel moet namelijk aan den zwitserschen gezant hebben voorgesteld zijne regering daarvoor 600,000 franken aan te bieden; in 1857 bood Frankrijk te vergeefs de helft. In afwachting dat de koop gesloten wordt, zullen de fransche troepen voorloopig dat grondgebied blijven bezetten.

Uit Turyn wordt geschreven dat op de bureaux van de ministerien van oorlog en marine buitengewone drukte heerscht tot uitbreiding en reorganisatie der strijdkrachten. Dagelijks worden kontrakten gesloten tot leverancien van wapenen en andere benoodigdheden, terwijl ook met den aanbouw van schepen den meesten spoed wordt gemaakt. Behalve de geblindeerde schepen, die op werven in Italie in aanbouw zijn, zijn er ook in Engeland en Frankrijk besteld. Over het al of niet aftreden van den minister Ricasoli wordt nog zeer veel geschreven, maar er schijnt nog niets beslist te zijn. Ondertusschen houdt de heer Ratazzi zich nog altijd te Parijs op.

Bij gelegenheid dat het militair bevelhebberschap te Napels, door het *vertrek van den generaal Cialdini is opgeheven*, levert een der italiaansche dagbladen een overzigt van de strooptogten in de zuidelijke provincien. Volgens die opgave zouden de rooverbenden geheel vernietigd zijn in de provin*cien Napels, Terra di Lavoro, en de Abruzzen*; gedeeltelijk ten onder gebragt in de gebergten van Capitanata en Basilicata; toegenomen in de overige gedeelten van laatstgenoemde provincien. Het blijkt dus dat er voor den generaal La Marmora nog zeer veel te doen overblijft, en er gaat ook geen dag voorbij dat er niet van nieuwe schermutselingen melding wordt gemaakt. Indien het zich echter bevestigt, wat door een telegram wordt medegedeeld, n. l. dat den 9 dezer Castelluccio, een klein plaatsje op de romeinsche grenzen in Terra di Lavoro gelegen, door eene bende geheel vernield is, dan is op de juistheid van genoemde opgave niet veel te rekenen.

De oostenrijksche minister van financien, von Plener, heeft den 4 dezer in de tweede kamer van den rijksraad eenige ophelderingen gegeven aangaande het octrooijeren der belastingen voor 1862. Hij verdedigde dien maatregel, *zonder medewerking der vertegenwoordiging genomen, uit het oog*punt der noodzakelijkheid; maar, voegde hij er bij, de regering is niet van den konstitutionnelen weg afgeweken; want zij heeft zich geene enkele wijziging veroorloofd en zich strikt gehouden *aan hetgeen bepaald was* voor het dienstjaar 1861. Om voorts een bewijs te geven dat de regering het budget niet aan de beoordeeling der vertegenwoordiging wil onttrekken, zal ze, volgens zijne verklaring, het in zijn geheel overleggen met toevoeging van het wetsontwerp, waarover zij diskussien in den ruimsten zin zal uitlokken, terwijl de vertegenwoordiging het regt behoudt wijzigingen in de belastingen te brengen.

Over de hongaarsche beweging vinden we eene zeer belangrijke beschouwing in het Journal des débats. Zij is geschreven door een der ijverigste medewerkers, den heer Weiss, die nog onlangs een geruimen tijd te Weenen heeft doorgebragt en ook in Hongarye heeft gereisd. In dat artikel wordt de geschiedenis der oneenigheden nagegaan en de meening ontwikkeld dat men van beide zijden moet toegeven daar er een middel tot schikking mogelijk is. In plaats van de delegatie van den hongaarschen landdag met de kamer der afgevaardigden van het keizerrijk te vermengen, zou men eene afzonderlijke kamer kunnen vormen, welke te Weenen zitting zou hebben en door den landdag van Pesth geheel gemagtigd zou zijn, gezamenlijk met de beide rijkskamers de weinige zaken af te handelen, welke ten gevolge van het statuut van februarij, Hongarye en het overige van het rijk gemeen hebben. Die hongaarsche kamer, deel van het weener *parlement, zonder daarin opgelost te worden, zou tegen*over den rijksraad beraadslagen over het aandeel in de belastingen, aan Hongarye toekomende, over de bepaling van het hongaarsche kontingent, de gemeenschappelijke werken van openbaar nut, de maatregelen in het belang van den handel. Bij een dergelijk kompromis zouden beide volken den tijd hebben om tot overeenstemming te komen: de rijksraad diende het statuut van februarij te herzien; de landdag van Pesth kon, zoodra zij weer bijeen is, de oude konstitutie van Hongarye in den zelfden geest wijzigen en de wetten van 1848 in overeenstemming brengen met het nieuwe systeem dat door den drang der tijden en in aller belang gevorderd wordt. Indien de rijksraad niet zoo veel mogelijk de geweldadige middelen, waarvan de telegraaf ons een voorgevoel geeft, tracht te voorkomen, dan zal hij binnen vijf of zes weken veel van zijn gezag verloren hebben: de generaals zullen niet leeren Hongarye als oppermagtige meesters te regeren om later vreedzaam te Weenen dagbladartikelen te gaan lezen, van gelijken aard als die eene maand geleden den veldmaarschalk Wendischgratz zoo zeer hebben vertoornd. En al waren de regten van Hongarye op de wetten van 1848 duidelijker, en onbetwistbaarder, al lieten zijne aanspraken op de „legetimiteit" niet den minsten twijfel over, dan zou het toch niet verstandig wezen het *begrip dier regten tegen de magt der* omstandigheden tot het uiterste te willen doordrijven.

Het berigt dat er tusschen Oostenrijk en Turkye een of- en defensief verbond zou zijn gesloten wordt door de Wiener Zeitung tegengesproken. Dat zelfde dagblad deelt den eigenhandig geschreven brief mede door keizer Frans-Josef dezer dagen aan den hongaarschen hofkanselier, graaf Forbach gerigt. Daarin verklaart de keizer, als koning van Hongarye, alle komitaten en gemeentebesturen voorloopig voor ontbonden, en draagt hij aan graaf Forbach op, om door de benoeming van andere personen, voor de geregelde uitoefening van de dienst te zorgen. Verder wordt gezegd dat ieder die zich aan schending der openbare orde of veiligheid schuldig maakt, door eene militaire regbank zal worden gevonnisd. De keizer uit nog den wensch op eene spoedige vereffening der bestaande geschillen.

Bij de opening van de spaansche cortes is in de troonrede de belofte gedaan van ontwerpen tot konstitutionele hervormingen en verbeteringen in het binnenlandsch bestuur. Omtrent de financien werd gezegd dat de inkomsten de uitgaven zouden dekken.

Op het leven van koning Otto — nauwelijks een week geleden in zijn rijk terug gekeerd — zou, volgens Le pays een aanslag beproefd zijn. Dat blad voegt er bij dat de schuldige tot het leger behoorde en een werktuig was van het militair komplot, 't welk eenige maanden geleden te Athene is ontdekt en welks leiders binnen kort zullen teregt staan. Deze *tijding wordt door La patrie onjuist genoemd*: *er had nog* geen begin van uitvoering plaats gehad, maar alleen het voornemen tot den aanslag schijnt aanwezig te zijn geweest. Van drie onder-officieren bij de kavallerie die tot het koninklijk *geleide behoorden, had men de geweren met verscheidene kogels* geladen gevonden. Geen der andere dagbladen maakt van dit voorval melding.

Het blijkt echter uit onderscheidene berigten duidelijk dat Griekenland met rassche schreden eene omwenteling te gemoet gaat. Er openbaart zich meer en meer eene verbittering tegen de tegenwoordige dynastie waarbij het vraagstuk der troonsopvolging tot voorwendsel dient of daaraan verbonden is. Het huwelijk van den koning is zonder kinderen gebleven en er is nog geen erfgenaam van den troon aangewezen. Van een duitsch vorst, en vooral van een die door zijne tradities aan Oostenrijk verbonden is, moet men over 't algemeen niet willen hooren.

Uit Ragusa komen voortdurend zeer onbestemde en onvolledige berigten. Tot nog toe gewaagden de meeste van nederlagen *door de turken geleden, maar thans deelt* Le pays *eene* depeche mede, volgens welke de montenegrijnen in een gevecht 1000 man verloren hebben.

Ook Midden-Azie is op het punt om het tooneel van een bloedigen oorlog te worden. De vorst van Kaboel heeft een leger van 20,000 man infanterie, een korps kavallerie en veertig stukken geschut tegen den khan van Bokhara in het veld gebragt. Het wordt aangevoerd door een der zonen van Dost-Mohamed en zou de magt van Bokhara oogenblikkelijk kunnen verdelgen zoo deze niet door hulp van Rusland werd gesteund.

Het *merkwaardigste van 't geen in de laatste dagen uit* Noord-Amerika werd gemeld, is het gerucht dat de sekretaris van den bevelhebber der maritime expeditie van de noordelijke staten, naar het zuiden zou zijn gedeserteerd met de *verzegelde orders benevens de kaarten en plannen der expeditie*. Overigens komt in een officieel rapport voor, dat de zuidelijke troepen meer en meer door de noordelijke worden ingesloten, en dat 500,000 man bondstroepen van Kanzas tot Hatteras gedeploijeerd zijn, die den opstand langzaam maar zeker naar het binnenste der afgescheidene staten terug dringen.

Zeetijdingen.

Den 8 dezer is te Londen van Manilla aangekomen het barkschip *Regina Maris*, gezagv. S. Ouwehand. Alles wel aan boord.

— Sedert 9 dezer zijn de reede van Vlissingen gepasseerd, bestemd voor Antwerpen: *Rosebud*, gez. Ambee, Newcastle; *Innius*, gez. A. Strand, Berdianski; *Maria Adelaide*, gez. Hoepner, Oostzee; *Emma*, gez. Mess, Bandholm; *Philotax*, gez. Weysen, Havanna; *Berdianski Paoket*, gez. Vollemaere, Odessa; *Catharina Nancy*, gez. Roberts, Parr; *Patriot*, gez. Richards, Ramsgite; *Licence*, gez. . . ., Riga; *George Marchand*, gez. Eschricht, New-York.

Als bijlegger op de zelfde reede gearriveerd de engelsche brik *Conquest*, gez. Wilson, van Sunderland bestemd voor Brugge, zijnde zwaar lek.

— Den 10 dezer is van Veere naar zee gezeild het kofschip *Anna Catharina*, gez. B. T. Schrikkema, van Middelburg in ballast naar Newcastle.

Betaling van coupons.

De coupons der certificaten, administratie van Heukelom & Vollenhoven, van ingeschreven kapitalen ten laste van den Pauselijken staat, verschenen 1 julij 1861, worden betaald, de coupons groot scudi 4.60 met f 11,11: dito scudi 9,60 met f 23,20; dito scudi 5 met f 12,08, en dito scudi 10 met f 24,16.

Handelsberigten.

Meekrapprijzen.

Rotterdam, 11 november.

Er werd heden weder redelijk geveild. De markt was vast en er bestond vrij goede koopl[ust]. Onberoofde gold f 23¼ a f 27.

Graanmarkten.

Amsterdam, [illegible] november.

Tarwe en gerst stil.

Raapolie op zes weken f [illegible]. Lijnolie op zes weken f 35¾.

Rotterdam 11 november.

Tarwe 30 en gerst 10 cent lager; koolzaad 20 cent hooger.

Middelburg 11 november.

Raapolie f 42¼. Lijnolie f 38. Patentolie f 44¼ per vat op zes weken.

Axel, 9 november.

Tarwe f 11,90 a f 13,05; Rogge f 8,65 a f 8,85; Wintergerst f 6,55 a f 6,90; Zomer dito f 5,90 a f 6,25; Haver f 3,25 a f 3,90; Paardenboonen f 8,20 a f 8,65; Bruineboonen f 11,20 a f 13,05; Groene erwten f 10,75 a f 11,65; Gele dito f 9,35 a f 10,25; Graauwe dito f 11.20 a f 13,05; Boekweit f 6,25 a f 6,30.

Prijzen van effekten.

Amsterdam 11 november.

Nederland.	Certifik. Werkelijke schuld	2½ pct.	64
	dito Nationale dito	3 „	76¼
	dito dito dito	4 „	—
	Aand. Handelmaatschappij	4½ „	139
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5 „	102¼
	Certifik. Hope & co.	4 „	74¼
	dito dito 1855, 6de serie.	5 „	93¾
	dito	6 „	—
	Aand. spoorweg		194¾
	Leening 1860	4½ „	89⅞
Polen.	Schatkistobligatien	4 „	—
Spanje.	Obligatien	2 „	41⅞
	dito binnenlandsch	3 „	47¾
	Certifik. coupons bewijzen		6½
	Krediet instelling		—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek	5 „	45⅛
	dito amsterdamsche	5 „	68 11/16
	dito nationale	5 „	55
	dito 1847/1852	2½ „	24¼
	Bank aktien	3 „	636
Belgie.	Certifikaten bij Rothschild	2½ „	—
Portugal.	Obligatien	3 „	46⅜
	dito nieuwe	3 „	45⅝
Grenada.	dito		—
Venezuela.	dito	2½ „	20⅝
Illinois.	dito	7 „	84¾
Mexiko.	dito	3 „	26¼

Londen 9 nov., ten 12 ure. Konsols, 92¼.

Weenen 9 nov. *(slotprijzen)* Metalliek 5 pct. 669,0.

Parijs 9 nov. (slotpr.) 4½ pct. compt. —,— 3 pct. 68,77.

Prijzen van coupons en losbare obligatien.

Amsterdam 7 november.

Metalliek f 21,30; Napelsche f —,—; Diverse engelsche in £ f 11,85; Engelsche Russen f 11,85; Fransche f 56,06¼; Belgische f 56,06¼; Pruissische f 35,—; Spaansche piasters f —,—; Spaansche coupons per fr. f —,—; Hamb. Russen f 32,68¾; Russische in zilveren roebels f 33,06¼; Poolsche in fl. f 27,12½ Nationale metalliek f 29,10; Dollars f —,—.

Advertentien.

Leeuwarden, 3 November 1861. Heden overleed ons innig geliefd éénig Kind, ruim zeven maanden oud.

ABM. DIEMONT.
C. J. DIEMONT — VAN DEN BROECKE.

Heden *overleed, tot bittere droefheid van zijne Kinderen* en Behuwdkinderen, na een allersmartelijkst lijden van negentien dagen, de Heer EBBE POT, in den ouderdom van ruim vijf-en-zeventig jaren.

Vlissingen, den 10 November 1861. Uit aller naam, M. POT.

NB. Op uitdrukkelijk verlangen van den Overledene, zullen geene uiterlijke teekenen van rouw worden aangenomen.

De Affaire zal op den zelfden voet door Ms. POT worden voortgezet.

Aan hen die van hunne belangstelling hebben doen blijken bij gelegenheid van ons Huwelijk, betuigen wij onzen opregten dank.

Rotterdam, den 10 November 1861. H. W. DANIELS JR. J. DANIELS — BEHEYDT.

Voor de veel ontvangene bewijzen van deelneming bij het overlijden van mijnen Echtgenoot JOHANNES CORNELIS POLEY, betuig ik, ook namens onze wederzijdsche Ouders, Broeders en Zusters, mijnen welmeenenden dank.

Middelburg, den 11 November 1861. A. G. VERVENNE, Wed. J. C. POLEY.

BIJBELGENOOTSCHAP.

Aan de Leden en Begunstigers van het Bijbelgenootschap alhier, alsmede aan allen die in de verspreiding van den Bijbel belang stellen, wordt bij deze berigt, dat het jaarlijksche Verslag van den staat en de verrigtingen des Genootschaps zal uitgebragt worden op Donderdag den 14 November eerstkomende, des avonds ten zes ure, in de Nieuwe Kerk, bij monde van den Heer B. H. CARP; en worden zij allen vriendelijk uitgenoodigd tot eene vergadering, waarin men gezamenlijk Gods zegen zal afsmeeken over deze heilzame zaak.

De Directie der Middelburgsche Afdeeling,
Middelburg, den 11 November 1861. ADR. P. VAN DEINSE, Vice-Voorzitter.
A. M. CRAMER, Secretaris.

MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN.

DEPARTEMENT MIDDELBURG.

Vergadering op Woensdag den 13 November 1861, des avonds ten 7 ure. — Voorlezing. — INTRODUCTIE VOOR DAMES.

De Regthebbenden op 1300 stuks Walchersche Palen, 442 bossen Brabandsch Rijs, 29 bossen Tuinlatten; eene Roeiboot, van binnen blaauw geschilderd, lang 5 El, wijd 158 duim, diep 70 duim, met twee Riemen, en een stuk Eikenhout, lang 4 El, dik in den omtrek 38 duim; alles aangespoeld onder de Gemeente Wolphaartsdijk, worden ter reclame daarvan voor de eerste maal opgeroepen zich te vervoegen aan den Burgemeester van **Wolphaartsdijk.**

POLDER WALCHEREN.

OPENBARE VERPACHTING VAN TOLLEN

OVER 1862, 1863 EN 1864.

Op Donderdag den 28 November 1861, des middags ten twaalf ure, zal door de centrale Directie van Walcheren, aan haar lokaal in de Abdij te Middelburg, onder nadere toewijzing worden verpacht: HET HEFFEN VAN TOLGELDEN op de straatwegen van den polder, gedurende de jaren 1862, 1863 en 1864, aanvang nemende met middernacht tusschen den laatsten December van het loopende jaar en den 1sten Januarij 1862, en zulks van elk der zes tollen afzonderlijk.

De voorwaarden dezer verpachting zullen acht dagen vóór de verpachting ter inzage van de gegadigden liggen in het voornoemde lokaal der Directie, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den oppercommies te Middelburg.

Middelburg, 7 November 1861.

De centrale Directie voornoemd,
A. CALAND, president.
J. P. VAN VISVLIET, griffier.

MARINE.

OPENBARE AANBESTEDING bij Inschrijving, aan 's Rijks Werf te **Vlissingen**, op Maandag den 18den November 1861, des voormiddags ten 11 ure, van:

het daarstellen van een ijzeren OVERDEKKINGSKAP over het in het Maritieme Dok in conservatie liggende Lichtschip No. 1, met gedeeltelijke bijlevering van Materialen.

Volgens Bestek en Voorwaarden welke ter visie van gegadigden zijn gedeponeerd bij het Departement van Marine te 's Hage; de Directie der Marine te Amsterdam; de Gemeentebesturen te Rotterdam, Dordrecht en Kampen, mitsgaders ten Burele van den Hoofd-Ingenieur op voormelde Werf, bij wien alle verdere inlichtingen kunnen verkregen worden.

De Inschrijvingsbiljetten zullen op Zegel en behoorlijk gesloten, uiterlijk op bovengemelden dag en uur, ter Griffie van de Directie der Marine te Vlissingen moeten bezorgd zijn.

Vlissingen, den 4 November 1861.

De Schout-bij-nacht, Adjudant des Konings in B. D.,
Directeur en Kommandant der Marine,
H. WIPFF.

AANBESTEDING

van Levensmiddelen, Brand- en Lichtstoffen enz. door het Bestuur der Godshuizen te Middelburg, op Vrijdag den 22 November 1861, des voormiddags ten 11 ure, in een der Lokalen van het Gesticht no. 1 (GASTHUIS); waarvan de voorwaarden ter lezing liggen in genoemd Gesticht.

OPENBARE VERKOOPING door den Notaris WOUTERSEN, Vrijdag 15 November 1861, 's morgens 11 ure, te **Westkapelle**, bij WILLEBOORD LIEVENSE, van eenige

ROERENDE GOEDEREN,

als: omtrent 900 Schoven Tarwe, Aardappelen, Gereedschappen, Huisraad enz.

En na den afloop daarvan, in de Herberg bij JACOB LOUS, van **een HUIS en SCHUUR**, benevens drie Partijen **BOUWLAND**, alles bij gezegden W. LIEVENSE in gebruik en op uitgezette Kaarten, bij bovengenoemden Notaris verkrijgbaar, nader aangewezen.

VERKOOPING op Maandag den 18 November 1861, in het **Nederlandsch Logement**, in de Abdij, van **NETTE EN ZINDELIJKE MEUBELEN.**

Nader en breeder te adverteren.

De Notaris P. LOEFF zal op Donderdag den 28 November 1861, des namiddags ten twee ure, in de Herberg bewoond door P. GELDOF, op het Vlissingsche Wagenplein te Middelburg, in het openbaar bij opbod en afslag te koop aanbieden:

de zeer gunstig gelegene

WIND-KORENMOLEN,

GENAAMD DE KONING, **het Molenaars-Woonhuis** en verdere Gevolgen, staande en gelegen binnen Middelburg, op het Bolwerk tusschen de Vlissingsche en Langevijle Poorten, gemerkt Q no. 153, op het Kadaster bekend in sectie D no. 181, ter inhoudsgrootte van 1 Roede 53 Ellen.

Gemelde ONROERENDE GOEDEREN zijn twee dagen vóór en op den dag der Verkooping voor ieder te zien, van des voormiddags negen tot des namiddags ten twee ure, en nadere inlichtingen te verkrijgen ten Kantore van genoemden Notaris te Koudekerke.

J. J. WORRELL, Schilder, St. Geertruidstraat, berigt bij deze dat hij zich van heden af aanbeveelt tot het maken, vergulden en orneren van alle soorten van **Lijstwerk**, en wat verder tot het Verguldersvak behoort.

I. L. PINTO L.Jz., *TANDHEELMEESTER*, zal dagelijks te consulteren zijn over het inzetten van Kunsttanden, Kunstverhemeltens, Glisoirs, Rateliers; **Kunsttanden**, onbruikbaar geworden zijnde, worden door hem doelmatig hersteld; het aannemen op billijke Voorwaarden van Abonnementen ter regeling der Kindertandjes gedurende de verwisseling en verder over al hetgeen tot de Tandheelkunde behoort.

Vlissingsche straat K. 51.

Is ook elken Dingsdag te spreken bij den Heer J. B. KUYPERS, Groote Markt te Vlissingen.

De ondergeteekende heeft de eer zich beleefdelijk aan te bevelen tot het leveren van **EZELINNEMELK**, die aan de huizen der Belanghebbenden gemolken en in verschillende hoeveelheden geleverd wordt.

Tevens zal ten zijnen huize te bekomen zijn: **beste Hollandsche Boter en Kaas**, benevens **versche en gekarnde Koemelk**, waarvoor hij zich op gelijke wijze aanbeveelt.

Z. J. DE LOUW,
Korte Noordstraat, L 79.

ZEEGRAS, *2de soort*, à *tien cent* per Ned Pond, bij de Baal tot minderen prijs, bij D. J. J. MARINISSEN, aan de Dambrug.

IN LOSSING **Brusselsche Kolen.**

H. J. DRONKERS.

Brusselsche Kolen in lossing voor de Weduwe A. PIETERSE.

De ondergeteekende verklaart te herroepen de beleedigende uitdrukkingen, door hem onlangs gedaan jegens Mejufvrouw JOHANNA MARIA SPECKENS, Huisvrouw van PIERRE SPECKENS, te Vlissingen, en die te erkennen als in opgewondenheid en drift te hebben gesproken, haar daarvoor in het openbaar verschooning vragende.

Vlissingen, 9 November 1861. A. MOS.

TERUG TE BEKOMEN, tegen betaling dezer advertentie en *f* 21,03, het **Coupon** van Mei 1861 gemerkt P N S van het Certificaat 5 pCt. Rusland Hope & Co., no. 16048, uitgeloot in 1860. Adres aan het Bureau dezer Courant.

SOLLICITANTEN voor de betrekking van **BODE** bij de HULPBANK alhier, waaraan een jaarlijksch Salaris van *f* 75 verbonden is, worden uitgenoodigd zich, vóór den 22 November e. k., ten Kantore van den Kassier-Boekhouder, den Heer A. H. G. FOKKER, in de Gortstraat, schriftelijk aan te melden.

Voor Zr. Ms. Korvet PRINS MAURITS DER NEDERLANDEN wordt ten spoedigste gevraagd een bekwame **BAKKER.** Adres, franco Brieven, aan den Chef der Gamelle van de Officieren van genoemden Bodem.

Eene Burger **Dienstmeid**, goed kunnende koken, tegen half November benoodigd. Adres aan het Bureau dezer Courant.

JOANNES ANTONIDES, BIJGENAAMD VAN DER GOES, en algemeen bekend als JOANNES ANTONIDES VAN DER GOES, werd in 1647 te Goes geboren. Hij was een uitstekend Dichter van zijn tijd. Zijne Gedichten, vervat in 2 deelen, zijn in 1827 te Leyden op nieuw uitgegeven, met bijvoeging van één deel Aanteekeningen van Mr. W. BILDERDIJK. Deze 3 deelen bevatten te zamen 700 bladzijden druks.

De ondergeteekende, als tegenwoordige eigenaar van genoemde uitgaaf, biedt die aan de vereerders van den Zeeuwschen Dichter tijdelijk aan voor den geringen prijs van

EEN GULDEN EN VIJF-EN-ZEVENTIG CENT.

Wie van deze gelegenheid wenscht gebruik te maken, wende zich tot zijnen Boekverkooper. De voorraad is zeer klein.

LEYDEN. P. ENGELS.

STOOMBOOTDIENST

TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.

Uren van vertrek in November.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Dingsdag	12	's morg.	7 ure.	Dingsdag	12	's midd.	12 ure.
Donderdag	14	„	9	Woensdag	13	's morg.	6
Vrijdag	15	„	9,30	Vrijdag	15	„	6
Zaturdag	16	„	10	Zaturdag	16	„	7
Zondag	17	„	10,30	Zondag	17	„	7
Maandag	18	„	11	Maandag	18	„	8
Dingsdag	19	„	11,30	Dingsdag	19	„	8
Donderdag	21	„	6	Woensdag	20	„	9,45
Vrijdag	22	„	6	Vrijdag	22	„	9,45
Zaturdag	23	„	6	Zaturdag	23	„	9,45
Zondag	24	„	6	Zondag	24	„	9,45
Maandag	25	„	6	Maandag	25	„	10

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS